

Leksykon teologii pastoralnej, red. ks. Ryszard Kamiński, ks. Wiesław Przygoda, Marek Fijałkowski OFMConv, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL 2006, ss. 945.

Nakładem Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II ukazał się *Leksykon teologii pastoralnej*, pod redakcją ks. R. Kamińskiego, ks. W. Przygody i M. Fijałkowskiego OFMConv. To pozycja oczekiwana przez wielu pastoralistów, będąca dla nich cenną pomocą nie tylko w pracy naukowej, ale także duszpasterskiej. *Leksykon* może być też pomocny w pracy duszpasterskiej osób świeckich, w zrozumieniu wieloaspektowości i złożoności dzisiejszej posługi duszpasterskiej, jak też teologii pastoralnej jako nauki. Jak podkreślają autorzy, jest to pierwsza pozycja tego typu na polskim rynku opracowana przez krajowych specjalistów i uwzględniająca charakterystyczne elementy duszpasterstwa i – w konsekwencji – teologii pastoralnej w Polsce.

Wskazmy więc główne zalety stanowiące o wartości *Leksykonu teologii pastoralnej*. Po pierwsze – zawiera indeks haseł tematycznych, po drugie – biogramy osób, które miały wpływ na rozwój teologii pastoralnej, jak też aktualnie zajmujących się tym zagadnieniem i – po trzecie – prezentuje autorów opracowujących hasła tematyczne – przedstawicieli środowisk akademickich z całego kraju, jak i specjalistów poszczególnych dziedzin teologii pastoralnej.

Bogactwo haseł tematycznych to pierwszy element, na który powinniśmy zwrócić uwagę, biorąc do ręki *Leksykon teologii pastoralnej*. Dzieło to zawiera ponad czterysta haseł – z czego ponad 250 to hasła tematyczne – głównie z zakresu teologii pastoralnej, ale też innych dyscyplin teologicznych i humanistycznych powiązanych z teologią pastoralną oraz z zakresu duszpasterstwa. Co ważne, obok zachowanych kryteriów leksykograficznych hasła uwzględniają polską specyfikę pastoralną. Przedstawiona problematyka z zakresu teologii pastoralnej została opracowana w sposób „syntetyczny i wszechstronny, a niejednokrotnie także interdyscyplinarnie”; wiele terminów ma odniesienie do innych pojęć i zagadnień, ukazuje różne kierunki i pozwala także na zastosowanie różnych rozwiązań w duszpasterstwie praktycznym,

przy jednoczesnym otwarciu i wskazaniu na nowe pola działania duszpasterskiego, a także poszukiwań i badań naukowych.

Leksykon obejmuje hasła ukazujące, czym jest duszpasterstwo w jego różnych wymiarach i aspektach – począwszy od duszpasterstwa w sensie ogólnym, poprzez duszpasterstwo zwyczajne i nadzwyczajne, duszpasterstwo indywidualne, duszpasterstwo poszczególnych grup społecznych i zawodowych. Znajdujemy tu wyjaśnienie, jakie zadania powinny spełniać w duszpasterstwie konkretne osoby, różne instytucje i organizacje kościelne, oraz opis poszczególnych wydarzeń związanych z duszpasterstwem. Hasła obejmują także wyjaśnienie aktualnych problemów duszpasterskich, takich jak aborcja i regulacja poczęć, wychowanie seksualne, adopcja, duszpasterstwo emigracji, internet w duszpasterstwie i wiele innych, które dotyczą każdego chrześcijanina i często zwraca się on o pomoc w ich rozwiązaniu do duszpasterzy.

Walorem *Leksykonu* są zamieszczone w nim biogramy ponad stu dwudziestu osób związanych z teologią pastoralną i mających wpływ na rozwój nie tylko tej dyscypliny naukowej, ale także na duszpasterstwo praktyczne. Wiele spośród tych osób pracuje w duszpasterstwie.

Należy podkreślić, że poszczególne hasła opracowywane były przez przedstawicieli prawie wszystkich ośrodków teologicznych w Polsce, osoby najbardziej kompetentne w swoich dziedzinach nauki, niejednokrotnie mające doświadczenie praktyczne. Jednak szczególny był tutaj wkład pracowników naukowych Katedry Teologii Pastoralnej KUL.

Wskazane elementy *Leksykonu teologii pastoralnej* pozwalają stwierdzić, że dzieło to jest cenną pomocą nie tylko w pracy naukowej, ale także w duszpasterstwie. Szczególnie może być przydatne dla teologów pastoralistów oraz specjalistów z pokrewnych dyscyplin naukowych, jak też duszpasterzy i osób związanych z teologią pastoralną i duszpasterstwem.

Redaktorom i Autorom *Leksykonu* należą się wyrazy uznania za podjęcie się tego dzieła.

Ks. Mirosław Brzeziński
Katedra Teologii Rodziny KUL